

Κυριακή 19η Ἰουλίου 2026

Κυριακή τῶν Πατέρων.

(Μτθ. 5, 14 – 19).

«ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται» (Μτθ. 5, 19).

Ἡ σημερινή Κυριακή εἶναι ἀφιερωμένη στή μνήμη τῶν Ἀγίων 630 Πατέρων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού ἔγινε στή Χαλκηδόνα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τό 451. Κατ' αὐτή τή μεγάλη γιορτή τῆς πίστεως μας ἀκοῦμε στό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα ἓνα μικρό ἀπόσπασμα ἀπό τήν ἐπί τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Εἶναι ἓνα πολύ μικρό ἀπόσπασμα ἀλλά μέ πολύ μεγάλα νοήματα. Ὁ Χριστός λέγει στούς ἀκροατές Του ἀνάμεσα στά ἄλλα: «ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται». Δηλαδή, ὅποιος αὐτά πού ἀκούει τά ἐφαρμόσει καί τά κάνει πράξη στή ζωή του καί

μετά τὰ διδάξει στούς ἄλλους ἀνθρώπους, αὐτός θά εἶναι ὁ «μέγας», ὁ σημαντικός, ὁ σπουδαῖος καί ἀνυπέρβλητος στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, στήν αἰώνια σχέση του μέ τόν Θεό.

Αὐτά τὰ λόγια τοῦ Κυρίου ταιριάζουν ἀπόλυτα στό ἦθος καί στή ζωή τῶν θεοφόρων Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοί οἱ Ἅγιοι, πού καθίστανται ὁδηγοί στήν πνευματική μας διαδρομή, διδάσκαλοι τῆς πίστεως καί πρότυπα τῆς ζωῆς, δέν ὑπῆρξαν ἄνθρωποι μόνο τῆς θεωρίας. Ἦταν πιστά παιδιά τοῦ Θεοῦ, πού πρῶτα ἔζησαν καί μετά μίλησαν. Αὐτό πού εἶπαν ἦταν ἡ ἐμπειρία τῆς ζωῆς τους. Δέν δίδαξαν, γιά νά δείξουν τήν παιδεία καί τήν εὐστροφία τους. Δέν δίδαξαν, γιά νά θεμελιώσουν στήν παγκόσμια σκέψη ἕνα καινούργιο φιλοσοφικό σύστημα. Δέν δίδαξαν ἀπό ἐχθρότητα καί μισαλλοδοξία στούς θεωρητικούς τους ἀντιπάλους. Δέν δίδαξαν, ἐπειδή ἦταν ἀργόσχολοι καί δέν εἶχαν κάτι ἄλλο νά κάνουν στή ζωή. Δίδαξαν ἀπό

ἀγάπη καί φροντίδα γιά τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Δίδαξαν ἀπό ἱερή ἀγωνία γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Δίδαξαν, διότι αὐτό πού ζοῦσαν οἱ ἴδιοι ὡς βίωμα τοῦ Θεοῦ ἦταν ξένο μέ αὐτό πού παρουσίαζαν οἱ αἵρετικοί ὡς ἀλήθεια. Δίδαξαν, διότι ἡ ἀλήθεια δέν ἀλλάζει ἀνάλογα μέ τίς συνθῆκες. Ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ὁ Θεός παραμένει πάντοτε ὁ ἴδιος. Κάποιος ἢ Τόν βιώνει καί Τόν ἀπολαμβάνει ἢ Τόν ἀγνοεῖ καί Τόν ψάχνει μέ τή λογική του, ἢ ὁποῖα χωρίς ταπείνωση ποτέ δέν ὀδηγεῖ στόν ἀληθινό Θεό. Ἡ διδασκαλία τῶν θεοφόρων Πατέρων εἶναι ἡ ἀποτύπωση τῆς πορείας, τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα, τῆς καθάριας ἀρετῆς, τῶν ὑπέρογων ἀποκαλύψεων πού εἶχαν οἱ ἴδιοι. Πραγματικά καί κατὰ κυριολεξία ἐφάρμοσαν τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ: «ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καί διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται». Πρῶτα ποίησαν καί μετὰ δίδαξαν, γι' αὐτό καί ἀναδείχτηκαν οἱ μέγιστοι τῶν ἀνθρώπων καί τά

ἀστραφτερά ἀστέρια στό στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Τί ἔκαναν οἱ Πατέρες καί πῶς ἔζησαν; Ἡ ζωή τους ἔχει τρεῖς βασικούς ἄξονες. Πρῶτον, ἦταν μία ζωή μελέτης καί προσευχῆς. Δεύτερον, ἡ καθημερινότητά τους γέμιζε ἀπό τή φροντίδα τῶν διπλανῶν τους, ἀπό προσφορά στόν συνάνθρωπο καί ἀπό ἀγνή φιλανθρωπία. Τρίτον, ἔζησαν δυναμικά, ἀνυποχώρητα καί χαρούμενα ἀνάμεσα στούς πειρασμούς καί στίς δυσκολίες.

Κατ' ἀρχήν οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἀγάπησαν τή συνομιλία μέ τόν Θεό. Τήν προσευχή δέν τή διαχειρίστηκαν σάν καθῆκον, ὅπως πολύ ἀνεπιτυχῶς παρουσιάζεται ἀπό πολλούς θεολογοῦντες σήμερα. Ἡ προσευχή γιά ἐκείνους ἦταν ἀνάγκη τῆς ὑπαρξῆς τους, ἦταν ἀναφαίρετο προνόμιο καί δικαίωμα. Δέν χόρταιναν νά συνομιλοῦν μέ τόν Θεό. Ἡ προσευχή ἦταν συνυφασμένη μέ τήν ἀναπνοή τους. Εἶχαν τόσο φλογερό πόθο γιά τόν Θεό, ὥστε δέν

ἄντεχαν στήν ἰδέα νά μὴν Τοῦ μιλᾶνε ὅσο γίνεται περισσότερο. Ἐπίσης μελέτησαν μέ πάθος τά ἱερά κείμενα τῆς πίστεως μας. Δέν ὑπάρχει πνευματική προκοπή, ἐάν δέν ὑπάρχει πιό πρὶν σπουδή, μελέτη καί γνώση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Αὐτά πού μελετοῦσαν δέν τά κρατοῦσαν στό μυαλό τους. Ἀμέσως ἀναλογίζονταν πῶς μποροῦν νά τά ἐφαρμόσουν καί τά ἐφάρμοζαν. Μέ ἀδιάκοπη προσευχή καί μελέτη κράτησαν τή μνήμη τοῦ Θεοῦ ἄσβεστη. Προχώρησαν στή γνώση τοῦ Θεοῦ, καθαρίστηκαν, φωτίστηκαν καί ἔγιναν κατὰ χάριν θεοί, ἀποτυπώματα στή γῆ τῆς Τρισυπόστατης Θεότητος.

Ἐπειτα, οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἔζησαν τήν προσφορά στόν συνάνθρωπο σέ ἐπίπεδο θυσιαστικό. Ἐδωσαν τά πάντα στήν Ἐκκλησία καί στούς ἀδελφούς τους. Προτίμησαν τήν ἠθελημένη πενία, πού χορταίνει ἀπό τήν ἀγάπη πρὸς τούς ἄλλους, καί ὄχι τήν πλούσια περιουσία, πού δέν μοιράζεται, στέκει κλειδωμένη σέ

κάθε μορφῆς σεντούκια καί καθίσταται ἡ ἀφορμή καί ἡ πόρτα τῆς κόλασης. Δέν ἔδωσαν μόνον χρήματα καί ὑπάρχοντα, γιά νά βοηθήσουν τούς ἄλλους. Ἔδωσαν καί τόν ἑαυτό τους. Χάρισαν τόν χρόνο, τίς γνώσεις, τά προσόντα, τήν κούραση, γιά νά θεραπεύσουν ἀρρώστιες σωματικές καί ψυχικές, γιά νά ἀγκαλιάσουν τή νεότητα, γιά νά θρέψουν καί νά ντύσουν τούς φτωχοῦς, γιά νά περιθάλψουν τά γηρατειά, γιά νά φωτίσουν τούς πλανεμένους, γιά νά κάνουν ἱεραποστολή σέ μακρινούς λαούς. Σέ κανένα τομέα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς οἱ πατέρες δέν ἔμειναν οὐραγοί. Παντοῦ ἦταν ὁδηγοί. Σέ ὅλα τά ἔργα τῆς εὐποιίας στάθηκαν σημαιοφόροι. Αὐτή ἡ προσφορά ἔκανε τά λόγια τους νά ἔχουν βαρύτητα, διότι ἦταν λόγια πού εἶχαν ἀντίκρισμα καί ὄχι κούφιες σαπουνόφουσκες καί φευγαλέα πυροτεχνήματα.

Τέλος, οἱ θεοφώτιστοι Πατέρες ἔζησαν καί μετὰ δίδαξαν, ἐπειδή ἔζησαν δυναμικά καί

άνυποχώρητα σέ κάθε περίσταση τοῦ βίου. Ἡ πορεία τους πάνω στή γῆ δέν ὑπῆρξε άνέφελη. Πέρασαν μέσ' ἀπό κάθε μορφῆς συμπληγάδες. Δέν λύγισαν ποτέ. Δέν κάμφθηκαν. Δέν βαρυγκώμησαν. Δέν ἐχθρεύτηκαν ὅσους στάθηκαν ἀπέναντί τους καί τούς πολέμησαν πολλές φορές ἐξαιρετικά βρώμικα. Κανείς ἀπό τούς Ἁγίους Πατέρες δέν ἔζησε άνετα καί εἰρηνικά. Ἄλλοι διαχειρίστηκαν καταστάσεις μέσα σέ δύσκολες ἱστορικές συγκυρίες. Ἄλλοι διαχειρίστηκαν προσωπικά προβλήματα υγείας, οἰκογενειακά θέματα ἢ περίπλοκες ἐκκλησιαστικές ὑποθέσεις. Ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι καί ἐκεῖνοι εἶχαν τούς πειρασμούς, τίς πτώσεις, τίς ἀστοχίες, τά λάθη. Εἶχαν ὅμως τή μετάνοια, τόν άνυποχώρητο ἀγώνα τῆς ἀρετῆς, τῆς ταπείνωσης, τῆς ἐφαρμογῆς στήν πράξη αὐτῶν πού ἤξεραν ὡς θεωρία. Ἡ χαρά, ἡ αἰσιοδοξία, ἡ δυναμικότητα ἦταν τά γνωρίσματα τῆς ζωῆς τους. Γι' αὐτό ἔμειναν σταθεροί στά θέματα τῆς πίστεως. Πολέμησαν γενναῖα

ἀλλά μέ ἀγάπη, γιά νά κερδίσει ἡ Ἐκκλησία, γιά νά φυλαχτεῖ ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἀπείραχτη στόν κόσμο.

Ἄκοῦμε σήμερα τόν Κύριο νά μᾶς λέγει: «ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καί διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται». Θυμόμαστε καί τούς Ἁγίους Πατέρες, πού ἐφάρμοσαν αὐτόν τόν λόγο. Ἐάν θέλουμε κι ἐμεῖς νά γίνουμε μεγάλοι, ἄς ζήσουμε πρῶτα καί ὕστερα ἄς μιλήσουμε. Ἡ ἐποχή μας ἔχει πολλούς πού μιλοῦν ἀλλά ἐλάχιστους πού ζοῦν. Νά ζήσουμε τήν θεοποιό προσευχή, τήν ἀγαπητική προσφορά στούς ἄλλους, τή χαρά καί τόν δυναμισμό τῆς ἄσκησης καί τοῦ ἀγώνα. Τότε, θά εἶμαστε γνήσιοι ἀκόλουθοι καί συνεχιστές τῶν Ἁγίων Πατέρων. Τότε θά ἀξιωθοῦμε σάν κι ἐκείνους νά γίνουμε μεγάλοι στά μάτια τοῦ Θεοῦ, συγκληρονόμοι κι ἐμεῖς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί τῆς αἰώνιας σωτηρίας. Ἀμήν.